

Ο Αρχιεπίσκοπος για το Κυπριακό, τον κομμουνισμό, τις τράπεζες και την αγαμία του κλήρου

Ομοσπονδία με «αχαϊρευτούς»;

▶ Ο προκαθήμενος της Εκκλησίας διατυπώνει την ανακούφισή του γιατί δεν υιοθετήθηκε το 2004 το σχέδιο Ανάν, υποστηρίζοντας ότι οι Τουρκοκύπριοι, που είναι «αχαϊρευτοί», θα απομυζούσαν τον πλούτο από την εργασία των Ελληνοκυπρίων

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΑΤΖΗ

Στο δεύτερο μέρος της συνέντευξης που παραχώρησε ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β' στον «Π» υποστηρίζει πως ο ίδιος δεν εμπλέκεται στην πολιτική γιατί δεν τον ενδιαφέρει, αλλά τον απασχολεί μόνο το εθνικό θέμα. Υποστηρίζει επίσης πως ποτέ δεν δεσμεύτηκε ότι θα έμενε στον αρχιεπισκοπικό θρόνο μόνο για 5 χρόνια και αποκαλύπτει το παρασκήνιο την παραμονή της εκλογής του. Δεν κρύβει επίσης την αποστροφή του στον κομμουνισμό, αφού, όπως λέει, προσπαθεί να επιβληθεί με τη βία των όπλων ή «μπαμ και κάτω».

Πολιτική; Δεν έχουμε σχέση

Μακαριότητα, έχει δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η Εκκλησία, και πρωτίστως εσείς, κάνετε πολύ περισσότερες δημόσιες παρεμβάσεις για θέματα πολιτικής απ' ό,τι σε πνευματικά θέματα.

Αυτό είναι αναληθές. Εσείς οι δημοσιογράφοι, αναδεικνύετε τις πολιτικές και οικονομικές φύσεως παρεμβάσεις μας. Το τι κάνουμε το ξέρει ο Θεός. Το πρώτο μέλημά μας είναι η προσφορά μας στα πνευματικά θέματα.

Πού αποδίδετε το γεγονός ότι οι περισσότερες δημόσιες τοποθετήσεις σας πολλές φορές γίνονται αντικείμενο αρνητικής κριτικής; Όχι πολλές φορές. Πάντοτε.

Το συνηθίσατε;

Δεν με πειράζει καθόλου, από τη στιγμή που κάνω αυτό που πιστεύω πως είναι ορθό. Έχω αρκετούς φίλους κληρικούς, που είναι πραγματικά αδελφοί μου, και οσάκις κάνω κάποιο λάθος έρχονται και μου το επισημαίνουν και το χαίρομαι. Ουδείς αλάνθαστος. Δεν μου κακοφαίνεται. Αυτοί που μου λένε τα λάθη μου είναι εκείνοι που με αγαπούν.

Να συμπεράνω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σας αγαπάει πολύ; Πριν λίγο καιρό, τιμώντας έναν κληρικό στο Κελλάκι, άφησε αιχμές για τον ανώτερο κλήρο κι εσείς θεωρήσατε ότι αναφερόταν στο πρόσωπό σας.

Μπορώ να πω πως δεν ήταν μέτρο σύγκρισης αυτό που χρησιμοποιήθηκε. Δεν ξέρει το βάθος της ψυχής εκάστου. Τα φαινόμενα απατούν.

Τι σχέσεις διατηρείτε με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας;

Με τον άνθρωπο δεν έχω τίποτα. Όταν δεν συμφωνώ μαζί του, έχω το θάρρος να το πω.

Είχατε επισημάνει στο Πρόεδρο ότι δεν θα πρέπει οι πολιτικοί να εμπλέκονται στα της Εκκλησίας. Γιατί όμως η Εκκλησία εμπλέκεται στην πολιτική;

Δεν κάνω πολιτική. Πολιτική δεν κάναμε και δεν μας ενδιαφέρει. Δεν θέλουμε να γίνουμε ούτε Πρόεδροι, ούτε υπουργοί ούτε βουλευτές, ούτε μouchάρηδες, ούτε τίποτα. Η πολιτική ανήκει στους πολιτικούς. Το εθνικό θέμα μας ενδιαφέρει, γιατί ο κυπριακός λαός είναι και ποιμίنيός μας.

Αυτόχειρες στον ενδιάμεσο χώρο

Αυτό όμως, μακαριότητα, είναι διαφορετικό από το να δηλώνετε ότι θα βρισκόσασταν έναν υποψήφιο Πρόεδρο και θα καλούσατε τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου να τον υποστηρίξουν.

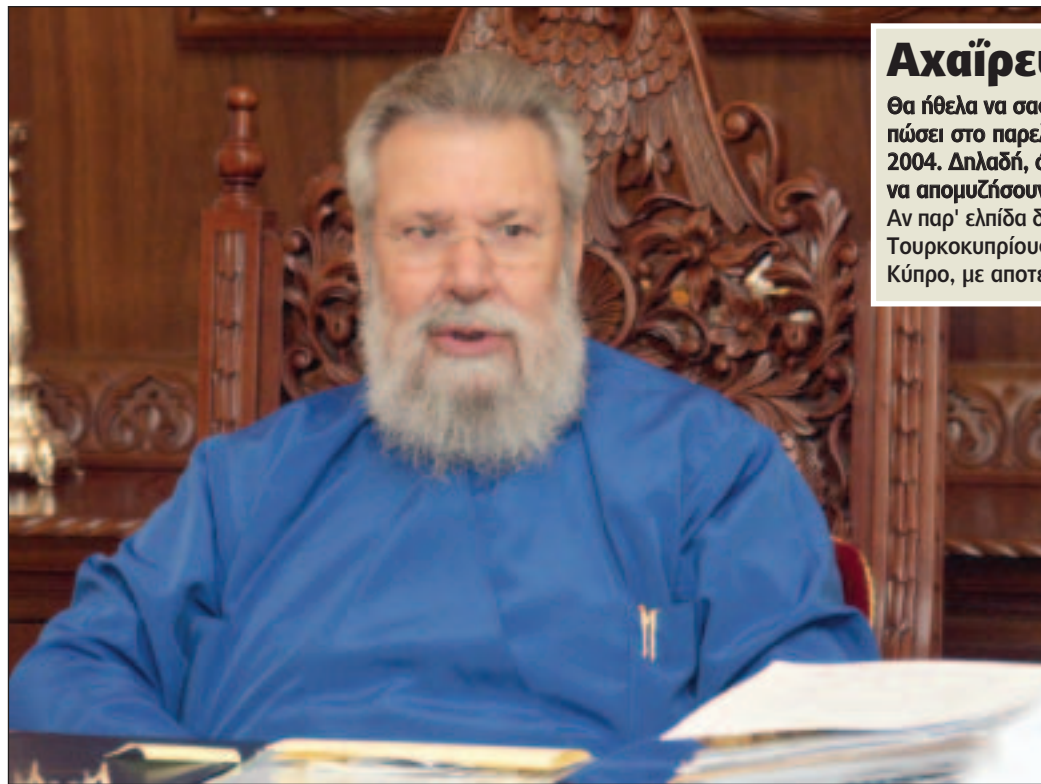
Ναι. Προσπάθησα από εθνικής απόψεως...

Γιατί απέτυχε η προσπάθεια;

Δεν αποτελεί ταμπού η αγαμία του κλήρου

Νομίζετε πως θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να επιτραπεί στους ανώτερους κληρικούς να παντρεύονται;

Μέχρι τον 9ο αιώνα παντρεύονταν. Το ένα μυστήριο δεν συγκρούεται με το άλλο. Προϊόντος του χρόνου, φαίνεται να υπήρξαν ορισμένα παρατράγουδα, που οδήγησαν την επίσημη Εκκλησία να αποφασίσει ότι ο ανώτερος κλήρος πρέπει να είναι άγαμος. Καθοριστικό ρόλο πιστεύω ότι έπαιξαν και οι μεγάλοι Πατέρες του 4ου αιώνας που ήταν άγαμοι. Η Δυτική Εκκλησία άφησε άγαμο το σύνολο του κλήρου και για αυτό έχουν φοβερά προβλήματα σήμερα. Η Εκκλησία δεν πρέπει να φοβάται. Αν αντιληφθεί κάποτε ότι θα ήταν καλύτερα να παντρεύονται οι ανώτεροι κληρικοί, εγώ δεν το αποκλείω να ληφθεί τέτοια απόφαση.

Ο κομμουνισμός είναι βία. Μπαμ και κάτω!

Θα μπορούσατε να κατατάξετε τον εαυτό σας ως υποστηρικτή κάποιας εκ των φιλοσοφιών σε σχέση με το πώς αντιλαμβάνεστε την κοινωνία;

Έχουμε το ευαγγέλιο του Χριστού, που κηρύσσει την αγάπη. Όταν αγαπάς τον άλλον, δεν θα τον αδικήσεις και θα σταθείς δίπλα του.

Συμφωνείτε με αυτούς που λένε ότι ο χριστιανισμός ως φιλοσοφία και όχι ως θρησκεία έχει κοινά στοιχεία με τον κομμουνισμό;

Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά. Ο Χριστός ήθελε να επιβάλλει τη διδασκαλία του χρησιμοποιώντας ως βάση την αγάπη. Ο κομμουνισμός θέλει να επιβληθεί με το έτσι θέλω. Ή το κάνει, ή μπαμ και κάτω. Χρησιμοποιεί τη βία και το πιστόλι. Προφανώς δεν μπορώ να εξισώσω τον χριστιανισμό με τον κομμουνισμό. Από τη μια έχουμε την αγάπη και από την άλλη τη βία.

Την προσπάθεια τη σκότωσαν οι ίδιοι οι αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων.

Όλοι;

Σχεδόν όλοι.

Συνεχίζετε να θεωρείτε ότι ανήκετε σε αυτόν τον πολιτικό χώρο; Τον χώρο του κέντρου;

Πιστεύω ότι είχαν την καλύτερη γραμμή. Εμείς δεν μαρμαίναμε και δεν θέλαμε να εθνικίσουμε εθνική γραμμή.

Δεν θέλω ομοσπονδία αλλά...

Όλα τα κόμματα, πλην του ΕΥΡΩ.ΚΟ, υποστηρίζουν τη λύση διζωνικής δικονομικής ομοσπονδίας, την οποία δεν φαίνεται να συμμαθείτε και τόσο.

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος είχε κάνει την οδυνηρή υποχώρηση και πέθανε για αυτό. Αυτή η υποχώρηση τον έκανε να πεθάνει. Σήμερα, αυτήν την υποχώρηση τα κόμματα την έκαναν παντιέρα και θέλουν να την επιβάλουν. Για ποια ομοσπονδία μιλάμε; Ότι η Τουρκία μιλάει για λύση δύο κρατών.

Όστόσο, έχετε δηλώσει ότι έχετε αποδεχθεί την υποχώρηση της ομοσπονδίας για να μην διχάσετε τον λαό.

Προσωπικά, δεν με εκφράζει η ομοσπονδία, αλλά για να μην διχαστεί ο λαός είπα ότι δεχόμθα την ομοσπονδία και όχι συνομοσπονδία. Υπάρχουν πολλά μοντέλα ομοσπονδίας. Γιατί δεν παίρνουμε ένα να το αντιγράψουμε; Εμείς προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα συνονθύλευμα από στοιχεία διαφόρων ομοσπονδιών για να εξυπηρετείται η Τουρκία.

Δεν προχωράει ο καθεδρικός

Μέσα σε περίοδο οικονομικής κρίσης, η Αρχιεπισκοπή αποφασίζει να κτίσει καθεδρικό ναό που θα κοστίζει 9 εκατομμύρια. Δεν είναι πρόκληση;

Αν και έχει περάσει περισσότερος από ένας χρόνος που έχουμε την άδεια, δεν προχωρούμε. Δεν προχωρούμε, γιατί δεν έχουμε τα χρήματα, αλλά από τη στιγμή που έχουμε ανθρώπους που πενιάρουν δεν μπορούμε να κάνουμε έναν καθεδρικό ναό...

Που ίσως προκαλεί, λόγω κόστους.

Δεν προκαλεί. Χρειάζεται ο καθεδρικός ναός και πρέπει να γίνει. Στην παρούσα περίοδο κρίνω ότι είναι καλύτερο να γίνει μια επένδυση που θα αποφέρει εισόδημα, γιατί ο άνθρωπος χρειάζεται σήμερα ψωμί για να μην πεθάνει.

Αχαϊρευτοί οι Τουρκοκύπριοι

Θα ήθελα να σας ρωτήσω αν διαπρέπε την ίδια θέση που είχατε διατυπώσει στο παρελθόν, πριν από το δημοψήφισμα για το σχέδιο Ανάν το 2004. Δηλαδή, ότι οι Τουρκοκύπριοι είναι «αχαϊρευτοί» και επιδιώκουν να απομυζήσουν τον πλούτο που θα δημιουργούν οι Ελληνοκύπριοι. Αν παρ' ελπίδα δεχόμασταν το σχέδιο Ανάν, θα δουλεύαμε εμείς για τους Τουρκοκύπριους. Οι δικοί μας δεν θα άντεχαν και θα εγκατέλειπαν την Κύπρο, με αποτέλεσμα να τουρκοποιηθεί ολόκληρο το νησί.

Βλέπω την πραγματικότητα. Δεν εθελουφλώ. Θα καταρρεύσουμε διαφορετικά.

Αποδέχεστε τον όρο εργοδότης;

Ασφαλώς, ως Εκκλησία είμεθα και εργοδότες. Τον εργαζόμενο όμως τον αγαπούμε και τον στηρίζουμε.

Δεν είπα ποτέ για 5 χρόνια

Μακαριότητα, βρισκόμαστε στον Νοέμβριο του 2012. Τον Νοέμβριο του 2006, όταν ανήλαθε στον αρχιεπισκοπικό θρόνο, είχατε δεσμευθεί ότι δεν παραμένετε για περισσότερο από πέντε χρόνια. Ήδη ηγεσία της Εκκλησίας για 6 χρόνια. Άλλαξε κάτι;

Ποτέ δεν έκανα τέτοια δήλωση. Είχα επιθυμία ως μητροπολίτης Πάφου να αφιρητώ στα 65 μου, γιατί ετοίμασα καταλλήλως τον εαυτό μου και είχα βρει τον διάδοχό μου, τον Γεώργιο, στον οποίο είχα και έχω πλήρη εμπιστοσύνη. Θεωρούσα τον Γεώργιο πολύ ικανότερο από μένα.

Ναι, αλλά η δήλωση αφορούσε την Αρχιεπισκοπή, όχι τη Μητρόπολη Πάφου.

Τέτοια δήλωση δεν έγινε. Ποτέ δεν σκέφτηκα να είμαι υποψήφιος για την Αρχιεπισκοπή.

Και πώς προέκυψε;

Αντιλήφθηκα ότι χρειαζόταν η παρουσία μου, γιατί έβλεπα ότι τομείς δεν θα έκανε κανείς εκ των δύο υποψηφίων.

Μιλάτε για τον μητροπολίτη Λεμεσού και τον μητροπολίτη Κύκκου. Για ποιον λόγο λέτε πως δεν θα έκαναν τομείς;

Διότι ήταν αδερφοί μου και φίλοι μου. Ήξερα ότι δεν επρόκειτο να μοιράσουν την Αρχιεπισκοπή και να κάνουν νέες μητροπόλεις. Ούτε καν να το σκεφτούν δεν μπορούσαν, όχι να το υλοποιήσουν. Αυτές οι αλλαγές που έχω κάνει έπρεπε να γίνουν.

Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο διεκδικήσατε την εκλογή σας;

Αντιλαμβανόμενος ότι δεν θα έκαναν τομείς, είπα πως δεν με ενδιαφέρει, και απ' εδώ και πέρα ας κανονίσει ο Θεός. Πολλοί γνωστοί και φίλοι με ώθησαν να είμαι υποψήφιος. Τότε σκέφτηκα ότι θα μπορούσα να εκλεγώ χωρίς πολλούς εκλέκτορες και δεν θα ήμουν σε μειονεκτικότερη θέση από αυτούς που θα εξασφάλιζαν περισσότερους εκλέκτορες.

Έχει καταγραφεί, όμως, μακαριότητα, ότι δεσμευθήκατε να παραμείνετε στον θρόνο για πέντε χρόνια. Φέρεστε να το είχατε πει στον μητροπολίτη Λεμεσού και τον μητροπολίτη Κύκκου.

Όχι. Στον Μητροπολίτη Κύκκου είχα πει την παραμονή της εκλογής ότι δεν είχα καμία φιλοδοξία να γίνω Αρχιεπίσκοπος, αλλά ήθελα να κάνω κάποιες τομείς. Τον κάλεσα να με υποστηρίξει και σε έναν χρόνο θα έφευγα, και θα τον υποστήριζα με όλη την δύναμη της ψυχής μου να εκλεγεί αυτός. Ο μητροπολίτης Κύκκου δεν το δέχθηκε. Μου είπε: "Εγώ με τους εκλέκτορες που έχω εκλέγομαι και θα σου τους δώσω να εκλεγείς εσύ". Απέρριψε την εισήγησή μου. Αυτό έγινε στην πραγματικότητα.

Αθανάσιος και «ουδείς αλάνθαστος»

Μου προκάλεσε εντύπωση που αποκαλέσατε τους μητροπολίτες Νικηφόρο και Αθανάσιο φίλους και αδερφούς σας. Με τον μητροπολίτη Λεμεσού έχετε φιλικές σχέσεις; Στο παρελθόν, η αντιπαράθεσή σας προκάλεσε τριγμούς στην Εκκλησία. Έχουν επουλωθεί εκείνα τα τραύματα στις σχέσεις σας;

Ούτε καν στη μνήμη μας φέρνουμε εκείνες τις άσχημες ημέρες και ώρες.

Με τη χρονική απόσταση από εκείνες τις άσχημες ημέρες και ώρες, όπως τις χαρακτηρίσατε, μπορείτε σήμερα να πείτε ότι έγιναν λάθη εκ μέρους σας;

Λάθη πάντοτε κάνουν οι άνθρωποι. Ουδείς αλάνθαστος. Ούτε ο παπάς δεν αποφεύγει τα λάθη. Μόνο ο Θεός...

Προχωράνε τα σχέδιά σας για τα φωτοβολταϊκά και την παροχή ενέργειας;

Έχουμε υπογράψει προσυμφωνίες και διαπραγματευόμεθα, αναμένοντας την κυβέρνηση να δώσει άδειες, ώστε να μπούμε στα φωτοβολταϊκά και στη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Οι επενδύσεις θα γίνουν σε συνεργασία και με άλλους επενδυτές. Έχουμε εκτάσεις που μπορούμε να αξιοποιήσουμε και θα κάνουμε και κάποιο δάνειο, καθώς δεν έχουμε ρευστότητα.

Οι τράπεζες έχουν ρευστότητα

Ποιος θα σας δώσει δάνειο τέτοια εποχή;

Όταν η επένδυση είναι σωστή και η μελέτη σκοπιμότητας στηρίζεται σε λογική βάση, δίνονται δάνεια. Έχουν ρευστότητα οι τράπεζες.

Μα πού τη βρήκαν τη ρευστότητα; Εδώ ακόμα δεν ξέρουμε πόσα δισεκατομμύρια χρειάζονται για την ανακεφαλαιοποίησή τους.

Δεν συμφωνώ με αυτούς που λένε ότι βρίσκονται υπό κατάρρευση και χρειάζονται τόσα δισεκατομμύρια. Οι τράπεζες δεν θέλουν χρήμα. Θέλουν χρόνο. Όποιος θέλει, ας έρθει να το συζητήσουμε.

Πρέπει να μιλάτε μετά λόγου γνώσεως, αφού η Εκκλησία είναι μεγαλομέτοχος και στην Τράπεζα Κύπρου και στην Ελληνική.

Βεβαίως. Και γνωρίζω πολύ καλά πού βρίσκονται και οι δύο τράπεζες. Μπορούν να βγουν από πάνω, αλλά αν εφαρμόσει η τρόικα αυτό που θέλει, θα καταρρεύσουν και δεν θα μείνει τίποτα όρθιο σε αυτόν τον τόπο.

Συνεπώς, είστε αντιμνημονιακός, για να χρησιμοποιήσω τον όρο του συρμού.

Ασφαλώς.

Να μειωθούν οι μισθοί

Όμως, αν δεν υπογράψουμε μνημόνιο, δεν θα πάρουμε και χρήματα, με αποτέλεσμα να καταρρεύσει το κράτος και όχι μόνο οι τράπεζες.

Εδώ και δύο χρόνια έλεγα σε όλα μη ακουόντων ότι στην κατάσταση που φθάσαμε σήμερα δεν θα έπρεπε κανένας να φέρει ένσταση στη μείωση του μισθού του, για να λειτουργήσει το κράτος. Πιστεύω ότι παραλογίζονται όσοι νομίζουν ότι θα πέσουν χρήματα από τον ουρανό. Μετά την εισβολή, μείωσαν όλοι τον μισθό τους κατά το ήμισυ και βοήθησαν για να ξεπεραστούν τα προβλήματα.

Είστε σκληρός ως εργοδότης;